

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 3 marca 2020 r.

Pozycja 84

POSTANOWIENIE z dnia 20 listopada 2019 r. Sygn. akt Ts 121/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Czwartego Prywatnego Zarządu Nieruchomości Sp. z o.o. w sprawie zgodności:

art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze i art. 9 ust. 2b zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770, ze zm.):

- „w zakresie, w jakim ograniczają zakres obowiązywania przepisów konstytucyjnych wobec podmiotów dotkniętych ich regulacją” z art. 8 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1, z art. 20, i art. 22, z art. 64 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- „w zakresie, w jakim odbierają osobowość prawną podmiotom dotkniętym ich regulacją, pozbawiając je tym samym obrony i możliwości dochodzenia swoich praw w postępowaniu sądowym” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 i w związku z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji,
- „w zakresie, w jakim odbierają osobowość prawną podmiotom dotkniętym ich regulacją, pozbawiając je tym samym możliwości prowadzenia działalności gospodarczej i ochrony majątku, naruszając przez to zasadę proporcjonalności” z art. 2 w związku z art. 20 i art. 22, z art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji,
- „w zakresie, w jakim odbierają osobowość prawną i majątek podmiotom dotkniętym ich regulacją, naruszając przez to zasadę *ne bis in idem*” z art. 2 w związku z art. 20 i art. 22, z art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 sierpnia 2019 r. (data nadania) Czwarty Prywatny Zarząd Nieruchomości Sp. z o.o. (dalej: skarżąca albo spółka), wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

21 września 2018 r. skarżąca, dowiedziawszy się, że została skreślona z rejestru REGON, wystąpiła do Sądu Rejonowego XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sąd-

dowego (dalej: Sąd Rejonowy albo sąd pierwszej instancji) z pisemnym wnioskiem (bez zachowania formularzy rejestrowych) o wpis spółki (wpisanej do Rejestru Handlowego pod numerem [...]) do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego oraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wpis. Z kolei 25 września 2018 r. złożyła wniosek z zachowaniem trybu określonego w art. 7a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770, ze zm.; dalej: p.w.u.KRS), tj. na urzędowym formularzu.

Postanowieniem z 27 września 2018 r. (sygn. akt [...]) referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym odrzucił wniosek o przywrócenie terminu oraz wniosek o wpis. W uzasadnieniu wskazał, że skarżąca nie złożyła w terminie, tj. do 31 grudnia 2015 r. stosownego wniosku, dlatego 1 stycznia 2016 r. została uznana za wykreśloną z rejestru. Utraciła zatem zdolność prawną, a w konsekwencji także sądową. Odnosnie złożonego przez skarżącą wniosku o przywrócenie terminu, zwrócił uwagę na to, że sąd nie może przywrócić terminu ustawowego, a jedynie procesowy. Z kolei postanowieniem z 5 października 2010 r. (sygn. akt [...]) odrzucił wniosek o wpis z 25 września 2018 r. stwierdziwszy, że taki wniosek został już rozpoznany w sprawie o sygn. [...], przez wydanie postanowienia z 27 września 2018 r., które nie stało się jeszcze prawomocne.

Na powyższe postanowienia skarżąca złożyła skargi. Postanowieniem z 13 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy odrzucił wniosek z 21 września 2018 r. oraz wniosek o przywrócenie terminu do jego złożenia, natomiast postanowieniem z 5 grudnia 2018 r. (sygn. akt [...]) odrzucił wniosek z 25 września 2018 r. W uzasadnieniu obu rozstrzygnięć Sąd Rejonowy wskazał, że skarżąca nie istnieje od 1 stycznia 2016 r. z mocy ustawy. W tym dniu, wskutek nieuzyskania wpisu na podstawie zgłoszonego najpóźniej do 31 grudnia 2015 r. wniosku, utraciła byt prawny. Nie istnieje więc podmiot, który wnosi o przywrócenie terminu oraz o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego.

Postanowieniem z 19 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w W. XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy (dalej: Sąd Okręgowy) oddalił zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego z 13 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) oraz odrzucił zażalenie na odrzucenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przerejestrowanie spółki do Krajowego Rejestru Sądowego. Postanowieniem z 19 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy oddalił natomiast zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego z 5 grudnia 2018 r. (sygn. akt [...]). W uzasadnieniu obu orzeczeń Sąd Okręgowy podzielił stanowisko sądu pierwszej instancji.

Postanowienia Sądu Okręgowego z 19 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]), wskazane przez skarżącą jako orzeczenia ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, zostały jej doręczone 8 maja 2019 r.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 14 października 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 22 października 2019 r.), skarżąca została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi, przez: wykazanie, że J.M. jest uprawniony do działania w imieniu skarżącej; poinformowanie, czy od postanowienia Sądu Okręgowego z 19 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]) został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia, a także doręczenie pięciu egzemplarzy skargi konstytucyjnej podpisanych przez pełnomocnika skarżącej.

W piśmie procesowym z 28 października 2019 r. skarżąca odniosła się do zarządzenia.

Zdaniem skarżącej, zakwestionowane w skardze art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze i art. 9 ust. 2b zdanie pierwsze p.w.u.KRS, „ograniczają zakres obowiązywania przepisów konstytucyjnych wobec podmiotów dotkniętych ich regulacją”. W związku z tym są niezgodne z „art. 8 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 z art. 20 i art. 22, z art. 64 Konstytucji”. Ponadto – jak zarzuciła skarżąca – zaskarżone przez nią regulacje p.w.u.KRS naruszają prawo dochodzenia praw spółki w postępowaniu sądowym („art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 i w związku z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji”), ponieważ nie przewidują drogi

sądowej dla kwestionowania utraty bytu prawnego spółki, jak i nieodpłatnego nabycia jej mienia przez Skarb Państwa. Są także niezgodne z wyrażonymi w „art. 2 w związku z art. 20 i art. 22, z art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji” zasadami proporcjonalności oraz *ne bis in idem*.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw. Musi ona spełniać wymagania, które zostały określone w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowane w przepisach ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK).

2. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi mogą być tylko takie przepisy, na podstawie których w sprawie skarżącego zostało wydane orzeczenie, które w sposób ostateczny rozstrzyga o jego wolnościach lub prawach, których naruszenie zarzuca w skardze. W związku z tym, art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK zobowiązuje skarżącego do dokładnego określenia przepisu spełniającego powyższe warunki i w stosunku do którego domaga się on stwierdzenia niezgodności z Konstytucją, natomiast art. 53 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p. TK ustanawia wymóg dołączenia do skargi wydanego na jego podstawie orzeczenia. Z kolei art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p. TK obliuguje skarżącego do wskazania, które jego konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, a także do określenia sposobu ich naruszenia. Zgodnie bowiem z art. 79 ust. 1 Konstytucji, skargę konstytucyjną może wnieść „każdy, czyje wolności lub prawa zostały naruszone”.

2.1. Skarżąca zakwestionowała:

a) art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 1997 r. Nr 121, poz. 770, ze zm.; dalej: p.w.u.KRS) w brzmieniu: „Podmioty podlegające obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego zgodnie z przepisami ustawy, o której mowa w art. 1 [tj. ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, Dz. U. z 2017 r. poz. 700, ze zm.], które były wpisane do rejestru sądowego na podstawie przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie tej ustawy i które do dnia 31 grudnia 2015 r. nie złożyły wniosku o wpis do rejestru, uznaje się za wykreślone z rejestru z dniem 1 stycznia 2016 r.”

b) art. 9 ust. 2b zdanie pierwsze p.w.u.KRS, który stanowi: „Z dniem 1 stycznia 2016 r. Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie podmiotów, o których mowa w ust. 2a.”

2.2. Naruszenie swych praw skarżąca wiąże z dwoma postanowieniami Sądu Okręgowego w W. XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy (dalej: Sąd Okręgowy) z 19 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]), które zakończyły wszczęte na jej wniosek postępowania o wpis do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Orzeczenia te rozstrzygają o bycie prawnym skarżącej, wobec niezłożenia przez nią wniosku w ustawowym terminie. Podstawą prawną obu z nich był więc tylko art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze p.w.u.KRS. To on określa bowiem skutek zaniechania złożenia wniosku w postaci wykreślenia z rejestru. Podstawą wskazanych rozstrzygnięć nie był natomiast art. 9 ust. 2b zdanie pierwsze tej ustawy, ponieważ jest on irrelevantny dla sprawy, która toczyła się z udziałem skarżącej.

2.3. W tym stanie rzeczy Trybunał stwierdza, że złożona skarga, w zakresie, w jakim jej przedmiotem jest art. 9 ust. 2b zdanie pierwsze p.w.u.KRS, nie spełnia podstawowego

warunku wskazanego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK.

3. Powyższa okoliczność bezpośrednio wpływa na ocenę spełnienia przez skarżącą wymogów określonych w art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p. TK.

3.1. W skardze konstytucyjnej skarżąca wniosła o zbadanie zgodności art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze i ust. 2b zdanie pierwsze p.w.u.KRS z tymi samymi postanowieniami Konstytucji. W uzasadnieniu wskazała, że oba przepisy „stoją ze sobą w bezpośredniej korelacji i uzupełniają się wzajemnie, kształtując ostatecznie [jej] sytuację prawną”. W związku z tym sformułowała zarzuty wspólne dla obu zakwestionowanych przepisów. Skoro jednak jeden z przepisów poddanych kontroli Trybunału (dla których zostały sformułowane wspólne zarzuty) nie był podstawą ostatecznego orzeczenia, to spełnienie przez skarżącą wymogów wynikających z art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p. TK musi zostać ocenione negatywnie. Trzeba bowiem zauważyć, że w orzecznictwie Trybunału przyjmuje się, że prawidłowe wykonanie tych obowiązków musi polegać na przedstawieniu takich argumentów, które przemawiają na rzecz niezgodności zachodzącej pomiędzy normami wynikającymi z kwestionowanych przepisów, a normami zawartymi we wzorcach kontroli. Skarżący musi więc odpowiednio (adekwatnie) powiązać przedmiot zaskarżenia z wzorcem kontroli (zob. postanowienie TK z 8 czerwca 2011 r., sygn. SK 14/10, OTK ZU nr 5/A/2011, poz. 45).

3.2. Mając powyższe na względzie Trybunał stwierdza, że skarżąca nie wskazała, w jaki sposób art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze p.w.u.KRS narusza jej konstytucyjne prawa.

4. Wskazane okoliczności są – zgodnie z art. 64 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

Na marginesie Trybunał nadmienia, że skarżąca nieprawidłowo wykonała zarządzenie sędziego w sprawie usunięcia braków formalnych skargi. Nadesłane 28 października 2019 r. pisma procesowe (skargi konstytucyjne) nie zawierają podpisu pełnomocnika skarżącej, a jedynie poświadczenie za zgodność z oryginałem. W związku z tym, w dalszym ciągu nie spełniają wymogu formalnego, o którym mowa w art. 126 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.), znajdującego zastosowanie w postępowaniu przed Trybunałem na podstawie art. 36 u.o.t.p. TK.

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.